

страхувало отъ евентуална уния между българитѣ и римската църква, съ каквато Чомаковъ продължавалъ да заплашва Игнатиева, и отъ друга — австрийското правителство, което искало да изкопае по-дълбока пропасть между българи и гърци и по този начинъ да отслаби православието и руското влияние на Балканитѣ и най-сетне, понеже и самата Турция не била въ добри отношения съ Гърция, — на 28 февруарий 1870 г. билъ издаденъ ферманъ за създаването на самостоятелна българска църква подъ името Екзархия. „Право“, „Македония“ и „Турция“ съ пламенни статии поздравили голѣмата победа, плодъ на дружнитѣ усилия на интелигенция и печатъ. Цѣла България ликувала. Патриаршията се противопоставила енергично на фермана и пустила въ ходъ всички възможни интриги. „Македония“ и „Право“ имали тежка задача. Тѣ трѣбвало да отблъсватъ обвиненията и предъ великитѣ сили, че ферманътъ билъ дѣло на панславизма и че българитѣ ставали агенти на руския империализъмъ. Ферманътъ, обаче, билъ свършенъ фактъ и само трѣбвало да се тури въ действие.

Привременниятъ съветъ, който ръководѣлъ неофициално българскитѣ работи въ Цариградъ, свикалъ едно събрание, което избрало времененъ смѣсенъ съветъ (първия времененъ Синодъ), за управление на Екзархията (състоящъ се отъ 10 мирски лица и петтѣ български владици). Временниятъ смѣсенъ съветъ изработилъ единъ проекто-уставъ за управлението на Екзархията, който билъ предложенъ на българския църковенъ съборъ, откритъ на 23 февруарий 1871 г. Презъ време на разискванията на смѣсения съветъ по проекто-устава и на заседанията на събора, българскитѣ народни дейци използвали широко колонитѣ на цариградскитѣ вестници (главно „Право“ и „Македония“), за да подложатъ на публично разискване нѣкои въпроси въ връзка съ учредяването на Екзархията, каквито били въпроситѣ за организацията на Екзархията и епархиитѣ, за смѣняемостъ или пожизненостъ на екзарха, за неговото седалище и пр. „Право“ поддържалъ принципа на доживотното избиране на екзархъ, като най-полезенъ за младата българска църква, докато „Македония“ билъ на противното становище — срокното избиране, за да не се натрапѣлъ нѣкой неудобенъ или незащищаващъ добре българскитѣ интереси екзархъ.

Въпрѣки издаването на фермана, графъ Игнатиевъ все още вѣрвалъ, че може да се постигне помирение между патриаршията и българитѣ и се застъпвалъ въ тази смисълъ ту предъ българитѣ-представители, ту предъ патриарха. Затова Портата отлагала да утвърди екзархийския уставъ и даде разрешение за изборъ на екзархъ.

Благодарение усилията на графъ Игнатиевъ, презъ септемврий 1871 г. дори били почнати преговори между смѣсения български съветъ и патриаршията, които продължили